

Sommige educatoren begeleiden voornamelijk op processen. Ze stellen vragen als: Kan iedereen de opdracht doen? Krijgen ze de apparaten aan? Andere educatoren waren met name bezig om kennis over te dragen door een uitgebreid verhaal te vertellen. Echter, een tussenweg waarbij zowel inhoud als didactiek op de juiste wijze gecombineerd wordt, is de beste manier om talenten van kinderen optimaal te ontplooiën (cf. Park, Jang, Chen, & Jung, 2010).

Voor dit onderzoek is een instrument ontwikkeld waarmee de kwaliteit van de educatoren gevangen kon worden. Die kwaliteit wordt de Pedagogical Content Knowledge (PCK) genoemd, een didactische aanpak waarbij de leerkracht de inhoudelijke kennis die hij/zij bezit omzet in onderwijsstrategieën die effectief zijn voor alle leerlingen. In dit geval heet het expressieve PCK (EPCK) omdat het gedrag van de educator centraal staat. Uit eerder onderzoek is bijvoorbeeld bekend dat een open stijl waarbij de leerkracht denk-stimulerende vragen stelt en nadenktijd inlast, zorgt voor meer en complexe bijdragen van kinderen. Het uiteindelijke EPCK-instrument

is opgebouwd uit verschillende onderdelen waarop geobserveerd kan worden.

Het instrument is getest op basis van een filmopname van een educator die hoog scoorde in 'het goed doen' op een globale observatielijst. Deze educator begeleidde kinderen van groep 5 bij een interessante Wetenschap&Technologie activiteit op het gebied van astronomie. In de test bij deze educator bleek dat er op drie momenten in de les pieken waren die gekarakteriseerd kunnen worden als: 1) 'Leerkrachtgestuurde EPCK' (de educator stelde denkstimulerende vragen en de kinderen lieten complexe reacties zien), 2) 'Leerlinggestuurde EPCK' (de kinderen stelden o.a. spontaan inhoudelijke vragen aan de educator), en 3) 'Spontane kennisreproductie' (de kinderen noemden o.a. spontaan de namen van verschillende planeten en sterrenbeelden). Meer dan de helft van de tijd was echter gericht op een hele andere aanpak: het aansnijden van een onderwerp door het geven van instructie of informatie. Opvallend was dat deze aanpak steeds weer terug kwam na elke piek. Deze gesloten initiatie was als het ware het 'voorkeurshandelen' van de

educator. Ondanks dat deze educator hoog scoorde op de globale screening, bleek dus de hoeveelheid tijd besteed aan EPCK nog niet optimaal.

Door dit onderzoek is er nu een instrument waarmee kwalitatief goede lesmomenten opgespoord kunnen worden. Ook het 'voorkeurshandelen' van elke individuele educator of leerkracht wordt zo zichtbaar. Die gegevens kunnen resulteren in tips voor educatoren en leerkrachten om kwalitatief beter onderwijs te geven, bijvoorbeeld door meer momenten in de les in te bouwen waarbij leerkrachtgestuurde en leerlinggestuurde EPCK elkaar afwisselen. Hierbij valt te denken aan o.a.: meer denk-stimulerende vragen van de leerkracht, complexere redeneringen van de leerlingen, meer ruimte voor spontane inbreng van de leerlingen, meer vragen van de leerlingen, beter en vaker reageren op (mis)concepten van de leerlingen.

Park, S., Jang, J.-Y., Chen, Y.-C., & Jung, J. (2010). Is Pedagogical Content Knowledge (PCK) Necessary for Reformed Science Teaching?: Evidence from an Empirical Study. Research in Science Education, 41(2), 245-260. doi:10.1007/s11165-009-9163-8